ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ

Αἱ ἐπὶ διετίαν διακοπεῖσαι ἀνασκαφαὶ Νικοπόλεως ἀνελήφθησαν ἐκ νέου ἐφέτος ἀπὸ τοῦ τέλους Αὐγούστου μέχρι τῶν μέσων περίπου Ὀκτωβρίου δαπάναις ὡς πάντοτε τῆς ἡμετέρας ἑταιρείας.

Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἀνέσκαψα καὶ πάλιν τὸν ἐν ἔτει 1913 ὑπ' ἐμοῦ ἀνακαλυφθέντα ἐπὶ τοῦ ὄρους Μιχαλίτση ναὸν τοῦ *Ἄρεως καὶ Ποσειδῶνος*, ἵνα ἀνεύρω καὶ τὰς λοιπὰς πλευράς, ὄντως δὲ ἀπεκαλύφθησαν ὁλόκληροι αἱ πρὸς Ἀ καὶ Δ. ἐν μέρει δὲ ἡ βορεινή. Πλὴν τούτου ἀνευρέθησαν πολλὰ ἀρχιτεκτονικὰ μέλη ἀποτμήματα γλυπτῶν καί τινες ὀγκόλιθοι ἐκ τῆς μεγάλης λατινικῆς ἐπιγραφῆς.

Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης ἠρξάμην τῆς ἐξερευνήσεως ἑτέρου μεγάλου ἀρχαιολογικοῦ χώρου, ὅπου ἐφαίνοντο ἴχνη μεγαλοπρεποῦς κτιρίου ἕνεκα τοῦ μεγέθους τῶν ἐγκατεσπαρμένων ὀγκολίθων. Ὄντως μετὰ μακρὰν καὶ ἐπίπονον ἀνασκαφὴν ἐπὶ ἕνα καὶ πλέον μῆνα ἤχθησαν εἰς φῶς *δύο πλησίον ἀλλήλων κείμενα εὐμεγέθη κτίρια*, ἅτινα ἐκ τῶν ἀποκαλυφθέντων ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν καὶ ψηφιδωτῶν ἀποδεικνύεται, ὅτι ἦσαν χριστιανικαὶ οἰκοδομαὶ τῶν πρώτων μ.Χ. αἰώνων καὶ σύγχρονοι σχεδὸν πρὸς τὴν περίφημον ὑπ' ἐμοῦ πρὸ τετραετίας ἀνακαλυφθεῖσαν Χριστιανικὴν Βασιλικὴν Δουμετίου. Διότι καὶ οἱ κέραμοι καὶ αἱ πλίνθοι φέρουσι τὰς αὐτὰς σχεδὸν σφραγῖδας καὶ τἀρχιτεκτονικὰ μέλη εἰσὶ λίαν ὅμοια καὶ τέλος τὰ ψηφιδωτὰ μετὰ τῶν ἐπιγραφῶν ἔχουσι τοιαύτην ὁμοιότητα, ὥστε νομίζει τις ὅτι ὑπὸ τῶν αὐτῶν τεχνιτῶν ἐποιήθησαν. Δὲν ὑπολείπονται δὲ οὐδὲ κατὰ τὴν τέχνην, διότι καὶ ταῦτά εἰσιν ἐπίσης ἐξόχως καλλιτεχνικά. Τὸ δὲ περίεργον

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
17/10/2023 12:54:40 EEST - 167.114.118.212

εἶνε ὅτι δὲν ἀφίστανται καὶ πολὺ τὰ κτίρια ταῦτα ἀπὸ τῆς εἰρημένης Βασιλικῆς, διότι εὕρηνται μόλις περὶ τὰ 200 μ. μακρὰν τῆς μεγάλης *Δεξαμενῆς*, πλησίον τῆς ὁποίας εἶνε ἐκτισμένη ἡ Βασιλικὴ Δουμετίου.

Κατ' ἀρχὰς ἐκ τῆς πληθύος τῶν σταυρῶν καὶ ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν συμβόλων καὶ γλυφῶν εἴκασα ὅτι τὰ κτίρια ταῦτα ἦσαν ναοί, πιθανὸν δὲ καὶ βασιλικαί, πλὴν μέχρι τῆς διακοπῆς τῶν ἀνασκαφῶν εἰς οὐδέτερον τούτων ἀνευρέθη *τὸ ἱερὸν* ἢ ἡ μεγάλη *ἁψίς*, ἐν ᾗ τοῦτο περιλαμβάνεται.

Πολὺ πιθανὸν τὰ κτίρια ταῦτα νὰ ἦσαν *Βαπτιστήρια*, διότι εἰς ἀμφότερα εὑρέθησαν *μαρμάριναι λάρνακες καὶ κολυμβῆθραι.* Εἶνε δὲ γνωστὸν ὅτι ἡ Νικόπολις ὑπῆρξε μέγας πυρὴν χριστιανισμοῦ καὶ τοῦτο ὠφείλετο εἰς τὴν ἐν αὐτῇ ἐπί τινα χρόνον παρουσίαν τοῦ θεοπνεύστου *Ἀποστόλου Παύλου*. Σπουδαῖον εὕρημα εἶνε καὶ ἡ ἐντὸς τοῦ μεγάλου ψηφιδωτοῦ, ὅπερ ἔχει μῆκος 12 μ. πρὸς 6,30 μ., ἀνεύρεσις πληθύος *πλακούντων ἐξ ὑελώδους πολυχρώμου μάζης*. Τοιοῦτοι τεθραυσμένοι εἰς μικρὰ τεμάχια εὑρέθησαν εἰς μεγάλους σωρούς, ἐχρησίμευσαν δὲ πρὸς κατασκευὴν τῶν ψηφιδωτῶν. Τοῦτο εἶνε λίαν πολυτελὲς εὕρημα, διότι ὀψέ ποτε, ὅταν ἐπισκευασθῶσι τὰ περίφημα καὶ μοναδικὰ ψηφιδωτά, οἱ ἡμέτεροι τεχνῖται θὰ ἔχωσιν ἕτοιμον τὸ ὑλικὸν πρὸς ἐκκοπὴν ψηφίδων παντὸς χρώματος καὶ μεγέθους.

Συγχρόνως πρὸς τὴν ἀνασκαφὴν ταύτην εἰργάσθην ἐπὶ πολὺ ἐν τῷ μικρῷ *Μουσείῳ*, ὅπερ ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους τῶν ἀνασκαφῶν Νικοπόλεως κατήρτισα ἐν Πρεβέζῃ. Τοῦτο ἤδη τῇ φροντίδι μου μετεκομίσθη εἰς τὰ ἰσόγεια τοῦ Δημαρχείου Πρεβέζης, ὅπου ἐταξινόμησα πάντα τὰ εὑρήματα Νικοπόλεως καὶ λοιπὰ ἀρχαῖα. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὸ Μουσεῖον ἐπλουτίσθη λίαν, διότι μετέφερα ἐκ Νικοπόλεως τὰς πρὸ ἐτῶν ἀνακαλυφθείσας μεγάλας λάρνακας καὶ πληθὺν ἄλλων εὑρημάτων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ θαυμαστὸν *λέοντα* ἐκ μαρμάρου ὀκλάζοντα, ὡς τὸν ἐν Χαιρωνείᾳ, ἐπὶ τῶν δύο ὀπισθίων ποδῶν.

Ἀλλὰ καὶ ἄλλο τι σπουδαιότατον ἔργον συνετελέσθη κατὰ

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
17/10/2023 12:54:40 EEST - 167.114.118.212

τὴν περίοδον ταύτην. Τῇ ἐπιμόνῳ δηλ. ἐνεργείᾳ μου καὶ δι' ἐπανειλημμένων ἐγγράφων καὶ ἐπιστολῶν κατώρθωσα νὰ πείσω τὸν Διοικητὴν τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις Ε' Σώματος Στρατοῦ Στρατηγὸν κ. Ἀ. Μπαΐραν ὅπως ἀποστείλῃ ἀξιωματικὸν τοῦ Μηχανικοῦ εἰς Νικόπολιν πρὸ *κατασκευὴν τοπογραφικοῦ χάρτου τῆς ἀρχαίας πόλεως.* Ὄντως ὁ ἀποσταλεὶς ἔφεδρος μηχανικὸς κ. *Ν. Δούβλαρης* μετὰ τοῦ βοηθοῦ αὐτοῦ κ. *Γ. Βράσκου*, ἐργασθέντες ἐπὶ εἰκοσαήμερον περίπου, ἔφεραν εἰς πέρας τὸ σπουδαιότατον τοῦτο ἔργον, διὰ τὸ ὁποῖον τόσας εἶχον καταβάλει ἐπὶ ἑπταετίαν ἐνεργείας καὶ τοσάκις εἶχεν ἀναγραφῇ εἰδικὴ πίστωσις ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Δ. Συμβουλίου.

Α. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
17/10/2023 12:54:40 EEST - 167.114.118.212